

REZUMAT

Cercetările realizate pentru implementarea etapelor proiectului în anul 2021 au cuprins în total 20 ferme zootehnice din cele 3 zone ale republicii, inclusiv: 8 ferme bovine, 6 ferme ovine, 2 ferme suine, 2 ferme caprine și 2 ferme avicole.

În rezultatul implementării proiectului și realizării lucrărilor de testare și selecție, au fost create nuclee de animale performante cu un potențial genetic superior față de mediile populațiilor testate și adaptabilitate sporită la condițiile specifice (nutritive, tehnologice, etc) ale republicii, inclusiv rase de bovine: Holstein (50 capete), Tipul Moldovenesc al rasei Bălțată cu Negru (20 capete) și rasa Jersey (4 capete). Nucleele de selecție se recomandă a fi utilizate la obținerea taurilor, creșterea acestora pentru reproducție și utilizarea lor în rețeaua de înșămânțări artificiale, ce va substitui semnificativ necesitatea importului de material seminal al raselor respective și va asigura dezvoltarea fondului genetic al raselor respective. În scopul perfecționării standardelor de testare a taurinelor din rasele de lapte și mixte a fost elaborată Instrucțiunea de bonitare a taurinelor de rase specializate pentru lapte și mixte.

În fermele de prăsilă de ovine și caprine au fost create nuclee de animale performante (total peste 1000 mii capete) care vor asigura obținerea descendenței cu o productivitate sporită în scopul asigurării menținerii nivelului genetic de producție și al heterozigoției necesare dezvoltării populațiilor de ovine din rasele Țigaie și Karakul de tip moldovenesc. Testarea mai multor scheme de încrucișări a ovinelor și caprinelor de populații locale cu reproducători de diferite rase din import (Assaf, Awassi, Saanen, Alpină franceză) demonstrează o eficiență sporită a metişilor față de baza maternă utilizată la încrucișare, precum și oferă posibilitatea creării de noi tipuri și populații mai performante și eficiente în condițiile economiei de piață.

În cercetările fondului genetic de suine, s-a constatat ca necătând la condițiile mai puțin favorabile create la creșterea suinelor de prăsilă, potențialul productiv și reproductiv al raselor studiate Landrace, Yorkshire, Pietrain și Duroc este satisfăcător și demonstrează o capacitate bună de adaptare a acestor rase de import într-o perioadă scurtă de schimb de generații în condițiile noi de întreținere și exploatare. S-a demonstrat ca rasele cercetate manifestă reactivitate diferită la condițiile noi create, asigurând și productivitate diferită după nivel față de potențialul lor productiv stabilit de standardul de rasă. În condițiile egale de întreținere și alimentație (fără diferențiere pe rasă) rasele Landrace, Yorkshire, Pietrain și Duroc au demonstrat indici diferiți, fapt fiind foarte important la exploatarea și utilizarea lor ulterioară pentru prăsilă.

Testarea în condiții de producție a celor două rase de găini mixte cu diferită origine (Hubbard – Franța și Argentină de Adler – F. Rusă) a demonstrat realizarea în condițiile republicii a potențialului raselor respective, fapt care le poate oferi prioritate pentru exploatare cu aplicarea diverselor tehnologii după intensitate. Totodată, s-a demonstrat și anumit specific legat de rasă, dar și de tehnologia nutriției găinilor la diferite etape ale ciclului de ouat.

În scopul eficientizării reproducției și ameliorării fondului genetic al ovinelor, colectării, diluării, conservării și utilizării rașionale a materialului seminal de berbec s-a elaborat un mediu nou de diluție pentru conservarea spermei de berbec, fiind înaintată cererea pentru brevetarea invenției respective.

Rezultatele cercetărilor realizate în cadrul proiectului s-au materializat în 30 publicații, inclusiv 4 articole cu Impact Factor (baza de date Web of Science), articole în reviste recunoscute peste hotare, articole publicate în culegerile de lucrări ale manifestărilor științifice din țară și peste hotare, în cărți informative publicate pentru utilizatori. Au fost prezentate la

diverse foruri științifice, seminare și scolarizări pentru producătorii agricoli din sectorul zootehnic